

Cultuurprofielplan

2024—2028

montessori
lyceum
amsterdam

“

Phylicia Rashad

Before children
speak, they sing.
Before they write,
they paint.
As soon as they
stand, they dance.
Art is the basis of
human expression.

”

Inhoud

05 Voorwoord

07 Inleiding

08 Waarom?

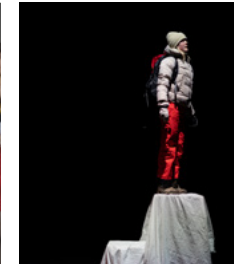
14 Wat?

26 Hoe?

32 Wie?

36 Terug & vooruit

40 Samenwerkende
culturele
instellingen

Dank

Dank aan alle collega's
die een bijdrage aan dit
cultuurprofielplan geleverd
hebben en aan Mark Mieras
voor zijn inspiratie.

Tekst

Annemarie Buren
Lobke Band
Rogier Oversteegen
Wendelien Hoedemaker

Foto's

Rien Walrave
Rogier Oversteegen
Jasper Vreken
Thijs Janssen
Marius Abeling
Annemarie Buren
Lobke Band
Annelies Verhelst

Kunstwerken inhoudsopgave

Belle van Bommel
Isabel Guncay Alvarracin

Omslagbeeld voor

Nyske Engel

Omslagbeeld achter

Isabel Guncay Alvarracin

Vormgeving

Bureau Merkwaardig

Voorwoord

Elke ochtend fiets ik onder het Rijksmuseum door. Twee minuten later ben ik op bestemming; het hoofdgebouw van onze school. Wat een feest om op deze plek het onderwijs voor onze leerlingen te mogen vormgeven. Met het Museumplein als achtertuin en Amsterdam als werkplaats.

Onze school heeft een stevig fundament als montessori cultuurprofielschool. We werken vanuit de visie dat goed onderwijs, kunstzinnig onderwijs is. Onderwijs dat onze leerlingen in het hart weet te raken. Onderwijs dat onze leerlingen activeert en verbindt aan de wereld. Onderwijs dat leerlingen verder laat kijken dan het bekende. Dat hen zichzelf leert kennen aan de ander.

In onze school vieren wij dat ieder mens uniek is. Wij als docenten, medewerkers en ook onze leerlingen. Maar we vinden elkaar in onze ambitie en idealen. Om het onderwijs nog beter aan te laten sluiten bij de tijd zodat we de ontwikkeling van onze leerlingen optimaal ondersteunen.

Want goed onderwijs staat nooit stil, zoals de wereld nooit stil staat. Wij willen leerlingen leren kijken naar de wereld, zoals een kunstenaar dat doet.

Beschouwend, vanuit verwondering en door het filter van de eigen overdenkingen. Hoe, dat is een voortdurende zoektocht, waaraan wij allemaal bijdragen. Het gedachtengoed van Maria Montessori is ons kompas, het cultuurprofiel de inspiratie en de gemeenschap die wij als school zijn de motor.

Dit is wie wij zijn. Het is de kern van ons schoolplan, van onze schoolcultuur en ons onderwijsklimaat. Het is de kern van alle ontwikkelingen die we de komende vier jaar gepland hebben, om nog beter vorm te geven aan het onderwijs vanuit deze visie.

Ik ben trots op deze nieuwe uitgave van ons cultuurprofielplan. Een plan waarin staat hoe, wat en waarom wij het cultuurprofiel in onze school hebben vormgegeven, en waarin we ons nog verder willen ontwikkelen. Op naar 4 mooie jaren, waarin wij verder invulling gaan geven aan onze gemeenschap, gebouw en het onderwijs.

Wendelien Hoedemaker
Rector Montessori Lyceum Amsterdam

Visie op kunst- en cultuuronderwijs

Leerlingen leren door middel van kunst- en cultuuronderwijs naar zichzelf, de ander en de wereld te kijken en zijn daardoor beter in staat zichzelf, de ander en de wereld te leren kennen. Kunst kent geen eenduidige waarheid en is daarin bij uitstek geschikt om leerlingen anders te leren denken en kijken dan in de andere schoolvakken gewoon is.

“

Leerling bij presentatie van haar
documentaire over klimaatverandering

Ik zeg deze
dingen al vele
jaren, maar het
is fijn om nu
een kunstvorm
gevonden te
hebben waarin ik
me kan uiten.

”

Inleiding

In dit cultuurprofielplan beschrijven wij hoe het MLA haar cultuurprofiel vorm geeft. We zullen dit doen door te beschrijven wat onze visie op cultuuronderwijs is en deze toetsen aan de beginselen van Maria Montessori (we noemen dit het **Waarom**). Vervolgens zullen we zo gedetailleerd mogelijk ons aanbod aan kunst en cultuur beschrijven (**Wat**). We zullen laten zien hoe dit ingepast wordt in onze schoolcultuur (**Hoe**) en wie er allemaal bij betrokken zijn (**Wie**). Tot slot zullen we terugkijken op de afgelopen jaren en vooruitblikken naar wat er komen gaat (**Terug & vooruit**).

Soms zal het te ver voeren om teksten in zijn geheel te plaatsen en zullen we volstaan met een samenvatting en een QR-code die verwijst naar de volledige tekst, te vinden op de site van het MLA.

Dit cultuurprofielplan is geschreven door de drie kunstcoördinatoren van de school in samenwerking met de schoolleiding.

Kunstcoördinatoren:

Lobke Band

Annemarie Buren

Rogier Oversteegen

© Belle van Bommel

Kunst- en cultuuronderwijs op het MLA Waarom?

Het MLA als cultuurprofielschool

Sinds december 2012 is het MLA een cultuurprofielschool. Dit betekent dat het MLA aangesloten is bij de Vereniging CultuurProfielScholen (VCPS) en het predicaat cultuurprofielschool mag voeren.

Cultuurprofilering is een invulling van kunst- en cultuuronderwijs waarbij de school vanuit visie en ambitie, keuzes maakt voor onderwijsbeleid, inhoud en uitvoering.

Scholen met het predicaat bieden een kunst- en cultuurrijk programma en leeromgeving, verbinden kunst- en cultuuronderwijs structureel met andere leergebieden, werken samen met mensen en organisaties buiten de school en evalueren hun onderwijsplan regelmatig.

“We groeien niet in creativiteit, we groeien er uit, of beter, we worden eruit onderwezen.”

Onderwijskundigen wijzen al vele jaren op het belang van kunsteducatie op middelbare scholen. De kruistocht die door Ken Robinson gevoerd wordt heeft veel weerklank gevonden. Hij constateerde na uitgebreid onderzoek dat we op scholen leerlingen niet stimuleren om hun creativiteit te ontwikkelen.

— Ken Robinson

10

Visie op kunst & het MLA

Creativiteit, kunst en cultuur zijn belangrijk voor het MLA en zijn dat ook altijd geweest: de essentie van een cultuurprofielsschool past dan ook goed bij de visie van de school, de leerlingen en de medewerkers.

Het MLA is onderdeel van de Montessori Scholengemeenschap Amsterdam (MSA). In de missie en strategie van de MSA wordt het belang van en de aandacht voor kunst- en cultuuronderwijs onderstreept. In de vier strategische thema's komt dit naar voren: **kansengelijkheid, de stad van de toekomst, wereldburgerschap en kunst, creativiteit en schoonheid.**

In ons cultuurprofiel komen deze laatste twee strategische thema's mooi samen. De missie en strategische thema's van de MSA worden breed gedragen op het MLA. In het schoolplan van het MLA (2024-2028) wordt veel aandacht besteed aan kunst en cultuur op onze school:

“Het cultuurprofiel is een basis om de talenten van leerlingen optimaal te ontwikkelen en om leerlingen te laten bouwen aan hun identiteit.”

“Bij de kunstvakken reflecteren de leerlingen op wat ze zien, doen en denken, waardoor deze vakken bijdragen aan persoonsvorming, wereldburgerschap, toekomst en diversiteit. (...) Ook in de niet-kunstvakken is kunstzinnigheid en creativiteit een belangrijk kenmerk.”

Montessori-onderwijs

Montessori-onderwijs gaat hand in hand samen met kunst- en cultuuronderwijs. Het levert een belangrijke bijdrage aan het bereiken van de drie ontwikkelingsdoelen van het voorgezet montessori-onderwijs in Nederland:

- Het zich kunnen ontwikkelen tot een onafhankelijke persoonlijkheid;
- Het verwerven van bekwaamheden om in studie, werk en samenleving te kunnen functioneren;
- Het op een verantwoordelijke wijze leren vervullen van een maatschappelijke rol.

Naast de drie ontwikkelingsdoelen zijn de essentiële montessorikarakteristieken richtinggevend en duidelijk zichtbaar in onze school. Deze karakteristieken zijn duidelijk terug te vinden in en dragen bij aan ons kunst- en cultuuronderwijs.

Hoofd, hart en handen

Dat kunstvakken gericht zijn op **hoofd, hart en handen**, waarbij cognitieve, affectieve en creatieve leerdoelen en vaardigheden samenkomen, is vanzelfsprekend maar ook in de lessen van de niet-kunstvakken, de werkweken,

Rondleiding KUA Stedelijk Museum

projectweken en profielwerkstukken etc. komt de combinatie van hoofd, hart en handen aan bod.

Leren kiezen

In het montessori-onderwijs speelt het maken van keuzes een belangrijke rol. Dit komt als vanzelfsprekend terug in ons kunstaanbod. Hiermee bedoelen we dat leerlingen die buitengewoon geïnteresseerd zijn in kunst en cultuur, naast het basisprogramma, een rijk en gevarieerd aanbod kunnen volgen. In het aanbod is sprake van een opbouw waarbij diepgang, experiment en abstractie een rol spelen in onze keuze.

Reflecteren

Op het MLA is reflecteren een belangrijk onderdeel van het leren. Bij de kunstvakken en filosofie is reflecteren een vanzelfsprekend onderdeel van de leerlijn en de lessen. Door te reflecteren

geeft een leerling betekenis aan hetgeen hij zelf gecreëerd heeft of aan hetgeen hij aanschouwd heeft bij een ander. Wij streven ernaar om reflectie een vanzelfsprekend onderdeel te laten zijn bij alle vakken en activiteiten op het MLA om het leren ook echt van de leerlingen zelf te laten zijn. Binnen het mentoraat is reflectie een kernwaarde.

Reflectie richt zich op:

**Ik – mezelf
Ik – de ander
Ik – de wereld**

11

Sociaal leren

Het samenwerken is zowel bij de kunst als niet kunstvakken als allerhande culturele projecten een belangrijk onderdeel. Bij drama maken leerlingen samen een voorstelling en bij de creatieve vakken is het reflecteren op elkaars werk een belangrijk onderdeel.

Samenhang in leerstof

Regelmatig worden de grenzen tussen de traditionele vakken doorbroken om nieuwe werkelijkheidsgebieden voor de leerlingen te creëren. In de projectweken worden verschillende vakken gecombineerd. In het Landkofferproject komen kunst, poëzie en techniek samen. Een ander mooi voorbeeld is dat in de 4de klas de leerlingen van Geschiedenis en Nederlands samen het boek Oeroeg van Hella Haasse lezen. Waarbij literatuur en de context van de tijd in een project bij twee vakken worden behandeld.

“Kunstbeleving bij jongeren kan bijdragen aan plezier in het leven in het algemeen en school in het bijzonder.”

Dat is middels wetenschappelijk onderzoek aangetoond en voor ons ook een belangrijke drijfveer om veel nadruk te leggen op cultuureducatie: dagelijks lezen wij over mentale problemen bij jongeren. Kunst kan hierin een belangrijke rol spelen.

— Mark Mieras

Leren binnen en buiten de school

Regelmatig halen we experts de school in, vaak zijn dit oud-leerlingen die nu werkzaam zijn in de kunstwereld. Zij coachen bijvoorbeeld leerlingen die optreden op het Open Podium. We zien de stad Amsterdam als ons leslokaal. We gaan dan ook veel op pad om kunst en cultuur in het echt te ervaren zowel bij de kunst- als de niet-kunstvakken.

Het cultuurprofiel van onze school heeft geen geïsoleerde functie, maar draagt in belangrijke mate ook bij aan de persoonlijkheidsontwikkeling van leerlingen én de wijze waarop ze later in de samenleving kunnen functioneren.

Aandacht voor kunst en cultuur en ontwikkeling van creativiteit ziet het MLA als onlosmakelijk onderdeel van de wijze waarop leerlingen zich ontwikkelen. Kunst- en cultuuronderwijs bevordert het plezier in het beoefenen en/of beschouwen van kunst- en cultuuruitingen en het verbreedt de interesse in kunst en cultuur. Daarnaast draagt kunst en cultuur bij aan grotere ontwikkelingsdoelen en draagt het bij aan het ervaren van meer geluk, optimisme, gezondheid en veerkracht.

In het vervolg van dit cultuurprofielplan zullen we concretere voorbeelden geven hoe de montessorikarakteristieken gestalte krijgen binnen de school.

Burgerschap en kunstonderwijs

Eigenlijk vertelt onze visie op kunst en cultuur al hoe wij de verwantschap tussen 'burgerschap' en kunst zien, want als kunstonderwijs bedoeld is om leerlingen 'naar zichzelf, de ander en de wereld te leren kijken', is het logisch dat wij onze

leerlingen ook regelmatig over hun eigen rol in de wereld laten denken in het kader van kunst- en cultuureducatie.

Uit ons schoolplan:

'De missie van de MSA en de twee strategische doelen ("wereldburgerschap" en "kunst, creativiteit en schoonheid") komen bij ons samen in het cultuurprofiel. Bij de kunstvakken reflecteren de leerlingen op wat ze zien, doen en denken, waardoor deze vakken bijdragen aan persoonsvorming, wereldburgerschap, toekomst en diversiteit. Leerlingen ontdekken wie ze zijn en ontwikkelen de wil om te laten zien wie zij zijn. Dit versterkt hun zelfvertrouwen en identiteit.

Ook het burgerschapsonderwijs komt terug in het cultuurprofiel. Bij de kunstvakken gaat het niet alleen om het aanleren van vaardigheden, maar is het onderwijs vooral ook gericht op het ontdekken van de taal van kunst: Hoe kun jij je uitdrukken in een kunstvorm? Het leert je ook naar kunst van anderen te kijken en luisteren, en vanuit een ander perspectief de wereld te bezien. Via het kunstonderwijs komen leerlingen in

contact met nieuwe werelden, nieuwe inzichten, religie en geschiedenis.

Doordat bij de kunstvakken veel wordt samengewerkt, helpt het leerlingen zich beter te verhouden tot de ander.

'Binnen het cultuurprofiel is Amsterdam ons leslokaal.'

Een voorbeeld van het laatste zijn de kunstdagen, waarin leerlingen van de onderbouw in de stad een keur aan culturele instellingen bezoeken en daar voorstellingen zien, tentoonstellingen bezoeken en workshops volgen. Wij laten ons in de keuze uit het enorme aanbod in Amsterdam deels leiden door de maatschappelijke relevantie van een aantal projecten. Een greep uit het aanbod van de laatste jaren toont dat leerlingen zich tijdens kunstdagen en projectweken bezighouden met zaken als:

- Diversiteit en genderproblematiek
- Klimaatverandering
- Verschillende culturen
- De stad als samenlevingsvorm
- Identiteit

© Dries Boermans

Kunst- en cultuuronderwijs op het MLA Wat?

Steeds weer werden de overeenkomsten zichtbaar tussen de hoeveelheid kunsteducatie en de academische resultaten van de leerlingen.

“Waarmee duidelijk wordt dat kunsteducatie bijdraagt tot de algemene resultaten van leerlingen en niet alleen maar aan specifieke kennis en vaardigheden.”

— Abigail Todhunter-Reid

Aanbod

Het MLA heeft een ruim aanbod van kunst en cultuur, in zowel projectvormen als in vakken waarbij leerlingen hun creatieve talenten ontdekken, ontwikkelen en op een hoger plan brengen. Leerlingen worden aangesproken op hun talent en ambitie bij de diverse kunstvakken, maar het plezier van het maken en beleven van kunst zullen we nooit uit het oog verliezen: de leerlingen worden uitgedaagd, gemotiveerd en geënthousiasmeerd.

We zien het aanbod in de onderbouw als een kennismaking met de verschillende kunstdisciplines: gedurende de onderbouw kunnen leerlingen een of meer kunstuitingen beter leren kennen. De nadruk ligt op het aanleren van diverse technieken en vaardigheden.

Het niveau van de kunst- en cultuureindexamenvakken op het MLA is hoog. Waardoor leerlingen, die dat ambiëren, goed kunnen doorstromen naar een kunstopleiding. Toch zien wij onszelf op het MLA niet als een vooropleiding voor kunstopleidingen; veel meer zien wij kunst en cultuur als een onmisbaar aspect van de ontwikkeling van leerlingen richting volwassenheid. De vaardigheden en ervaringen die leerlingen opdoen bij de kunstvakken zijn in hun latere studie en loopbaan van onmisbare waarde.

Op verschillende manieren wordt gestimuleerd dat de inbedding van het cultuurprofiel op het MLA breder is dan louter de kunstvakken. Kunst en cultuur spelen in de volle breedte van de school, zowel in alle vakken als in projecten, werkweken en buiten-curriculaire activiteiten een rol. Verderop in dit Cultuurprofielplan wordt dit beschreven en geïllustreerd met voorbeelden in woord en beeld.

Kunstvakken

De kunstvakken zijn onder te verdelen in de **creatieve vakken** (de praktijkvakken), de **vakken over kunst en cultuur** (theorievakken) en de **cultuurvakken**.

Creatieve vakken

Het MLA wil een basis aan kunst- en cultuuronderwijs aan alle leerlingen bieden. In onze eerste klassen starten alle leerlingen met een carrousel van de vier creatieve vakken: drama, muziek, tekenen en textiele werkvormen. Deze vakken volgen zij ieder een half jaar. In de onderbouw wordt er gewerkt aan de basistechnieken en een creatieve manier van kijken en denken.

Na deze eerste kennismaking kunnen zij in de tweede klas kiezen voor twee van deze vier vakken en in de derde kiezen ze opnieuw niet noodzakelijkerwijs

dezelfde vakken als in de tweede klas. Voor havo en vwo is het mogelijk om tekenen en **kunst drama** als eindexamenvak te kiezen, voor mavo is dat alleen tekenen.

Bovendien is het mogelijk om in de eerste en tweede klas te kiezen voor een creatieve invulling van 'verdieping' voor de extra geïnteresseerde- en getalenteerde leerlingen. Leerlingen zijn tijdens dit verdiepingsvak een middag in de week met gelijkgestemden bezig met 'de ontwerpklas', 'de multimediasklas', 'de kunstklas beeldend', 'de kunstklas muzisch' of 'de filosofieklas'. Naast de keuze uit deze creatieve verdiepingsvakken kunnen de leerlingen kiezen uit de bètaklas en de sportklas. Elke leerling volgt een verdiepingsvak.

Examenleerlingen tekenen in Depot, Rotterdam

Examenleerlingen tekenen in Keulen

In de bovenbouw, wanneer de leerling een van de kunstvakken kiest als module of als eindexamenvak, vindt er een verdieping in de vaardigheden en technieken plaats, leert de leerling steeds meer een eigen manier van expressie te ontwikkelen en komt de analyse, beschouwing, geschiedenis en het ervaren van kunst in een professionele context van het creatieve vak aan bod.

Drama — eindexamenvak

"Wanneer wordt iets theater?" is een leidende vraag in de doorlopende leerlijn van het (eindexamen)vak drama. Drama in de onderbouw begint bij de basis van het spelen met nadruk op het leren kennen van eigen (spel) mogelijkheden en een accent op samenspel. Vervolgens werken we middels onderzoekend spel richting het ontwikkelen van de individuele spelkwaliteit, kwaliteit in kijken en reflecteren en leren denken als maker. Dit alles binnen het werken in- en als groep.

In de bovenbouw worden leerlingen als makend speler en spelende maker onderwezen in een zowel klassiek als hedendaags georiënteerd programma. Zowel Shakespeare als maatschappelijk geëngageerde soloperformances passeren de revue in ons onderwijsprogramma. In de bovenbouw zijn er twee S.E.'s per leerjaar voor publiek toegankelijk en worden veelal opgevoerd waarvan een deel wordt opgevoerd in een van de Amsterdamse theaters. Wij streven er naar leerlingen te laten ontdekken wat hun persoonlijke stijl is door een veelheid aan stijlen en mogelijkheden aan te bieden binnen een vastomlijnd kader.

Vanaf het laatste jaar in de onderbouw komen de leerlingen steeds vaker in aanraking met de professionele theaterpraktijk door de samenwerkingen met Amsterdamse theatergezelschappen zoals De Toneelmakerij en Internationaal Theater Amsterdam (ITA). Zo hebben we onder andere een acteur(s) of toneelschrijver te gast in onze lessen die de leerlingen een inkijkje in hun werkzaamheden geven. Op die manier halen wij de professionele kunstpraktijk de school in of gaan we juist de school uit en bezoeken we voorstellingen.

Muziek

Het muziekonderwijs vindt plaats in een voorbereide omgeving. Er zijn studio's, er is veel materiaal en alles ziet er aantrekkelijk uit. In deze uitnodigende omgeving vinden kinderen vanzelf hun weg, zodat ze gaan musiceren en elkaar in de muziek ontmoeten. Het muziekonderwijs draagt zo bij aan de persoonlijkheidsvorming. In het eerste jaar is het vak muziek een kennismaking voor iedereen. Het gaat dan om luisteren, zingen, zelf spelen. Op deze manier ontwikkelen we hoofd, hart en handen.

In het tweede en derde studiejaar is vooral de eigen, persoonlijke expressie belangrijk. We leren zelfstandig een lied te ontwerpen en uit te voeren. Allerlei aspecten krijgen aandacht, zoals ritme, melodie, harmonie en stemgebruik. Dit alles mondt uit in een uitvoering. Wie op het MLA rondloopt op de B-2 gang zal altijd muziek horen; niet alleen binnen de lessen, maar ook erbuiten, niet alleen onder begeleiding van een muziekdocent, maar ook zelfstandig in de studio's: er wordt gemusiceerd, gecomponeerd en geproduceerd.

Tekenen — eindexamenvak

In de onderbouw staat de kennismaking met de vele facetten van het vak Tekenen centraal. De leerling maakt in deze jaren kennis met uiteenlopende materialen en diverse teken- schilder- en druktechnieken. Het traditionele natekenen, waarbij de kunst van het aandachtig en bewust kijken wordt aangeleerd wordt afgewisseld met werken vanuit de fantasie en ontwerp opdrachten.

In de bovenbouw mavo, havo en vwo kunnen leerlingen Tekenen (oude stijl) als examenvak kiezen. Het is voor deze

leerlingen wel gewenst maar niet verplicht in de onderbouw dit vak gevolgd te hebben. Als zij in de tweede en derde klas geen tekenen of drama hebben gevolgd, kan er een toelatingsgesprek of -test plaatsvinden.

Als In de bovenbouw het vak wordt gekozen als examenvak ligt de lat (qua tempo en niveau) hoger en wordt er meer verwacht van de leerling. Het vak bestaat dan eigenlijk uit twee vakken: Tekenen/ Beeldend en Kunstgeschiedenis. Wij zien het als een kunst om hier nadrukkelijk samenhang in te brengen.

Tijdens de lessen Kunstgeschiedenis en Kunstbeschouwing leren de leerlingen van voorbeelden uit de kunstpraktijk, bespreken ze filosofische en actuele thematiek en doen inspiratie op voor hun eigen werk. De theorielessen vormen een "kapstok" waaraan de diverse praktijkopdrachten worden opgehangen. Zo ervaren de leerlingen zelf de weg die anderen hen zijn voorgedaan.

In de bovenbouw is een uniek en rijk excursie programma geïntegreerd in het programma. Het in aanraking komen met de echte kunstwerken en deze te kunnen ervaren in de authentieke

context van musea en werkplaatsen is een belangrijk en essentieel onderdeel van het curriculum. We bezoeken musea in binnen- en buitenland: startend in de omgeving van de school gaan we in later jaren buiten Amsterdam kijken en sluiten we af in het examenjaar met een reis naar Duitsland en een reis naar Parijs.

Textiele Werkvormen

Anders dan bij andere creatieve disciplines heeft mode/textiel een sterke maatschappelijke en commerciële, dus toegepaste component. Mode en textiel leent zich uitstekend voor vakoverstijgende projecten. In Amsterdam zijn er maar twee middelbare scholen, MLA en IVKO, waar mode en textiel als autonoom vak wordt aangeboden. Mode/textiel nodigt leerlingen uit om met hun hoofd, hart en handen te werken: het gaat onder meer over ruimtelijk inzicht, creativiteit en fantasie, verschillende technieken leren en toepassen en kennis maken met verschillende materialen. De leerlingen worden uitgedaagd om tot een origineel, eigenzinnig ontwerp te komen. Bovendien wordt er aandacht besteed aan de bewustwording omtrent sociale en maatschappelijke aspecten in de textielbranche.

Om leerlingen kennis te laten te maken met het werkveld van Mode en Textiel, nodigen we met regelmaat kunstenaars en modeontwerpers uit in de klas om gastlessen te verzorgen. Indien er tentoonstellingen in Amsterdam zijn met relevantie voor het vak Textiele Werkvormen bezoeken wij deze met de leerlingen.

Klas 2 t/m klas 4 sluiten jaarlijks af met een grootse modeshow in de Melkweg.

De sectie Textiele Werkvormen heeft van het Fonds voor Cultuurparticipatie een subsidie toegekend gekregen om in samenwerking met het Textiellab van De Waag Society een nieuwe leerlijn voor VMBO/MAVO op te zetten. De opzet is om de leerlingen een actuele kijk op het vak Textiel te geven: van onder andere innovatieve elektroknuffels, milieuvriendelijk verven van kleding tot bewustwording van de textiel afvalberg, kinderarbeid en de R-ladder.

Vakken over kunst

CKV

Bij het vak CKV staat elk blok een andere kunst discipline centraal: kunst in de openbare ruimte, film, muziek en architectuur. Vanuit kunst die dicht bij de leerlingen staat en die ze kennen proberen we een brug te slaan naar onbekende, experimentele en moeilijker te ervaren kunst. In verschillende opdrachten onderzoeken leerlingen wat kunst voor hen betekent, hoe hun kunstsmaak zich ontwikkelt, wat de waarde van kunst is en wat het betekent om in een stad met zoveel kunst en cultuur naar school te gaan. We volgen de actuele ontwikkelingen in de kunsten en betrekken die in de lessen.

Excursie tekenen in Parijs

We gaan regelmatig op pad naar tentoonstellingen en musea in de buurt. Vast op het programma staan de beeldtentoonstelling ArtZuid en de moderne beeldtentoonstellingen in de tuinen van het Rijksmuseum. Ook maken we meerdere architectuurexcursies. Aan de hand van de iconische gebouwen aan het Museumplein, de Amsterdamse school in Zuid en de modernistische en hedendaagse gebouwen in de buurt geven we de leerlingen een beeld van de architectuurgeschiedenis. We bezoeken daarnaast een podiumkunstenvoorstelling in een van de theaters in Amsterdam.

De opdrachten die de leerlingen maken, zijn divers; van een cultureel zelfportret, een tentoonstellingsconcept tot een eigen geproduceerde one-minute film. Deze films worden vervolgens vertoond op het MLA-Filmfestival.

CKV is een verplicht vak in 4 mavo, 4 havo en 5 vwo (uitgezonderd de leerlingen met Latijn en/of Grieks).

Kunst Algemeen

Kunst Algemeen vormt het theoretische gedeelte van het eindexamenvak Kunst Drama. Op het vwo komen vier en op de havo drie belangrijke cultuurhistorische periodes aan bod waarbij de leerlingen verbanden zien tussen kunstuitingen van alle kunst disciplines en de maatschappelijke en historische context door middel van het goed kijken en luisteren naar en analyseren van architectuur, beeldende kunst, dans, film, muziek en theater. Ook worden er verbanden gelegd en vergelijkingen gemaakt tussen kunstuitingen uit verschillende periodes.

MLA in Rome

Waar mogelijk gaan we met de leerlingen op excursie om de kunst in het echt te ervaren. Wanneer we de klassieke oudheid behandelen, lopen we tijdens de les naar Het Concertgebouw en analyseren we de architectuur en de beeldhouwkunst. De glas-in-lood-ramen over de levens van drie Jezuïeten in onze aula, ooit was dit de oude kapel van het katholieke Ignatius gymnasium, vormen een mooi uitgangspunt om een les te wijden aan Middeleeuwse religieuze kunst. De sporen uit de Burgerlijke cultuur zijn zeer dichtbij te vinden: De eregalerij van het Rijksmuseum, de grachtengordel, het Paleis op de Dam en Ons' Lieve Heer op Solder. Voor de 19de eeuw bestuderen we de neo-stijlen in de gebouwen aan het Museumplein en het Vondelpark. Voor de onderwerpen uit de 20ste eeuw volgen we een examenrondleiding in het Stedelijk. Ook bezoeken we regelmatig podiumkunstenvoorstellingen.

Waar mogelijk sluiten we aan bij de actualiteit: geëngageerde films, videoclipps en bijzondere kunstwerken en tentoonstellingen. Ook besteden we aandacht aan bijzondere dagen zoals Paarse Vrijdag en Wereld Vrouwendag door kunst te laten zien van kunstenaars die in hun werk deze thematiek aan bod laten komen.

Cultuurvakken

Klassieke Talen: Het verleden komt tot leven

De kern van ons gymnasiumcurriculum is de studie van de klassieke talen, literatuur en de beschavingen van het oude Griekenland en Rome. De leerlingen bestuderen het proza en de poëzie van oude schrijvers, en worden zo experts op de kracht van taal en literatuur. Door deze ontmoetingen verbeteren studenten hun taalvaardigheden, cultiveren ze hun kritisch denkvermogen en ontwikkelen ze hun perspectief op de wereld.

Naast de aantrekkingskracht van klassieke studies, bieden we een breder cultureel aanbod dat aansluit op de diverse interesses van haar leerlingen. Van levendige kunsttentoonstellingen tot dynamische theaterproducties.

Om de klassieke wereld meer tot leven te laten komen gaan we op het MLA vaak op pad. De afgelopen jaren boden wij de volgende excursies aan voor leerlingen van de klassieke talen:

Archeon (jaar 1), openluchtmuseum Xanten (jaar 2), Valkenburg en Heerlen (jaar 3) en het hoogtepunt van elke gymnasiumcarrière is de onvergetelijke reis naar de eeuwige stad zelf, Rome.

Tijdens deze excursies zien de leerlingen de gebouwen, plekken en rituelen waarover ze dagelijks Latijnse en Griekse teksten lezen. Bij alle excursies bereiden leerlingen ook zelf presentaties voor en krijgen zij opdrachten, zodat de kennisoverdracht actief plaatsvindt.

Moderne talen

De moderne talen vormen een belangrijke pijler in ons cultuurprofiel. Kunst en cultuur komen veelvuldig aan bod in de lesprogramma's van de talen: literatuur en poëzie, dit wordt vaak gecombineerd met kunst- en cultuurgeschiedenis, het gebruik van kunstwerken in de les, creatief schrijven, creatieve opdrachten en het bezoeken van culturele activiteiten in Amsterdam of tijdens excursies, werkweken en uitwisselingen. Bij de talen wordt samengewerkt met verschillende instanties.

Bij het vak Nederlands wordt veel aandacht aan creatief schrijven besteed. Leerlingen nemen deel aan het Parool Columnfestival en aan de Amsterdamse Poëzieprijs in samenwerking met de School der Poëzie, die workshops aan de leerlingen geeft.

Winnares Amsterdamse Poëzieprijs

In projectweken worden taal en kunst gecombineerd. Bijvoorbeeld bij het project MLA Kijkt Kunst, waarbij leerlingen een creatieve tekst schrijven bij een kunstwerk, gekozen tijdens een excursie naar een van de Amsterdamse musea en daar vervolgens zelf een kunstwerk bij maken.

De sectie Duits organiseert culturele projecten in samenwerking met het Goethe instituut, waar het MLA een partnerschool van is. In de 3de klas gaan de leerlingen een dag naar Münster naar de kerstmarkt. In 4de klas vindt een excursie naar Oldenburg plaats. De leerlingen met Duits+ gaan naar Berlijn en Hamburg in de bovenbouw. Tijdens deze excursies wordt er veel aandacht aan kunst en cultuur besteed. Naast aandacht voor architectuur en muziek worden er ook regelmatig theatervoorstellingen bezocht in Amsterdam, bijvoorbeeld van Bertold Brecht.

De sectie Engels bezoekt regelmatig theatervoorstellingen die aansluiten bij het vak Engels, zoals bewerkingen van theaterstukken van Shakespeare. In het voorjaar van 2023 bezochten we een operabewerking van het boek Animal Farm van George Orwell. In 6 vwo kunnen de leerlingen facultatief mee op een eendaagse excursie naar Ieper en omgeving. Er wordt een bezoek gebracht aan het museum In Flanders Fields in Ieper, een Britse en Duitse oorlogsbegraafenis, loopgraven en de herdenking bij de Menenpoort. Leerlingen dragen tijdens de excursie Warpoems voor.

De leerlingen werken bij het vak Frans met allerlei verschillende media (o.a. powerpoint, tekening, strip, film, vlog,

poster, folder) aan opdrachten in het Frans over hun familie, een plattegrond van hun kamer, hun buurt, hun kledingstijl en over een Franse stad. Er is in de lessen veel aandacht voor literatuur, poëzie, film en muziek. In de 4de klas gaan de leerlingen een dag naar Lille, waarbij naast de Franse taal en cultuur ook aandacht is voor kunst en architectuur.

Filosofie

Filosofie is een vak waarin je aanleert door een kritisch denkende houding jezelf als individu en de cultuur in de meest ruime zin van het woord mede vorm te geven. Traditioneel hebben belangrijke ideeën ons eigen menszijn diepgaand beïnvloed en deze ideeën zijn een vast onderdeel van het filosofieprogramma. Tegelijkertijd is filosofie altijd een uitnodiging om door vragen en met het eigen en gezamenlijke denken belangrijke zaken goed te onderzoeken. Wie ben ik? Zijn wij vrij? Wat is geluk? Waarom is schoonheid zo belangrijk? Zijn bestaande machtsverhoudingen te rechtvaardigen? Hebben dieren rechten? Zijn wij de baas over technologische ontwikkelingen of is het eerder andersom?

Wie denkt dat filosofie alleen maar met boeken en tekst te maken heeft, heeft het mis. We maken veel gebruik van film, er zijn fantastische filosofische podcasts en de raakvlakken met andere kunstvormen zijn talrijk. Daarom krijgen leerlingen ook opdrachten waarin ze op creatieve wijze hun ideeën vorm moeten geven. Je oefent op die manier zorgvuldig formuleren, scherp argumenteren, kritisch bevragen en creatief denken. Dat is handig op school en in je vervolgopleiding, maar niet alleen daar: filosofie is een vriend voor het leven.

Informatica

Informatica wordt op het MLA beschouwd als leren over hoe computers je kunnen helpen bij het onderzoeken van je eigen verbeelding. En het leert je over nieuwe vormen van expressie om je ideeën voor het voetlicht te brengen. Kunst is daarbij een geliefd aanknopingspunt. We maken bijvoorbeeld generatieve kunst met P5js, muziek met SonicPi en manipuleren alle media (tekst, video, beeld, geluid, dans, textiel...) met Snap! Schilderen met geluid, een schilderij als partituur, dat uitproberen met een computer verdiept je kennis en inspireert om grenzen te verleggen.

Dankzij het internet zijn we wereldwijd verbonden met kunstenaars, programmeurs en onderwijsontwikkelaars die vergelijkbare doelen nastreven en die halen we ook in onze klas.

Film

Het MLA heeft als een van de weinige scholen in Nederland film als echt vak. Met een film kun je op vele manieren je eigen verhaal vertellen. Er zijn veel aspecten bij het maken van een film die een leerling uit kunnen dagen: scenario, het camerawerk, acteren, interviewen, presenteren, regie, art direction, productie en montage. Ook kan de leerling kiezen uit verschillende filmgenres. Het MLA beschikt over een prachtig filmlokaal met professionele apparatuur in de vorm van camera's, geluidsapparatuur en montage computers.

Leerlingen van de mavo/havo kunnen het vak film kiezen in hun 2e jaar. Op de havo/vwo kunnen leerlingen voor multimedia kiezen als verdiepingsvak. In dit vak komen fotografie en film aan bod. De leerlingen leren de beginselen van alle basisfacetten van het film maken.

Internationaal filmfestival in Griekenland

Leerlingen aan het werk in het muzieklokaal

24

Dat doen zij door korte opdrachten te maken, zoals een horrorfilmpje, een reportage, een trailer, een stopmotion, een reclame, enz. Binnen de opdracht is er alle vrijheid voor leerlingen om zelf een onderwerp, de rolverdeling en de locatie van de film te kiezen

In de bovenbouw wordt de keuzemodule film gegeven waarbij leerlingen uit 4v/4h met interesse voor film in groepjes een korte speelfilm maken. In het examenjaar kunnen leerlingen een documentaire maken voor hun profielwerkstuk. Dit heeft in de afgelopen 10 jaar een enorme vlucht genomen: van één naar 30 groepjes in 2024. De leerlingen werken in de voorbereide leeromgeving www.documaken.nl en worden begeleid door de filmdocent. De beste zeven documentaires worden in de bioscoop vertoond en de inzendingen naar ons eigen MLA Filmfestival en de inzending naar het Documaken Filmfestival worden bekend gemaakt.

Er zijn de afgelopen vier jaar weer heel veel mooie films gemaakt door onze leerlingen. Op het Nationaal Filmfestival voor Scholieren, waar zo'n 50 scholen aan meedoen, hebben we al vaak een prijs gewonnen. De pareltjes die winnen op dit festival zijn te zien op www.mlarts.nl, www.nffs.nl en www.documaken.nl.

Kunst bij de niet-kunstvakken

In het schoolplan en in de visie van ons cultuurprofiel wordt het belang en de positie van kunst en cultuur in ons onderwijs onderschreven. Niet alleen bij de creatieve vakken en de vakken over kunst en cultuur gaat het over kunst en creativiteit. Ook bij de lessen, opdrachten en excursies van de niet-kunstvakken worden kunst en creativiteit gebruikt om de leerlingen te enthousiasmeren, de lesstof op een andere manier aan te bieden of het geleerde in een creatief eindproduct te toetsen. Eindproducten

zijn bijvoorbeeld een podcast, een poster, een vlog, een maquette, een spel of een film. Waarbij regelmatig de leerling zelf de keuze heeft in welke creatieve eindvorm hij/zij de opdracht giet. Ook bij de niet-kunstvakken wordt de stad Amsterdam gebruikt als 'leslokaal' door onder schooltijd op pad te gaan.

Een paar mooie voorbeelden:

- Wanneer de Tachtigjarige Oorlog wordt behandeld bij het vak geschiedenis is een les snel verplaatst naar het Rijksmuseum.
- De vele sporen uit de Tweede Wereldoorlog in de stad, van het Namenmonument tot de vele struikelstenen, worden gebruikt om de persoonlijke verhalen achter de vele Amsterdamse slachtoffers te leren kennen.
- Naast creatieve verwerkingsopdrachten als het maken van een bordspel over een land of gebied of een maquette over landschapstypes organiseert de sectie aardrijkskunde een excursie door de stad waarbij de leerlingen verschillende typen natuursteen identificeren die in de gebouwen, straten en kaden van de stad zijn verwerkt.
- Binnen de technieklessen wordt actief ingezet op de integratie van kunst- en cultuurelementen, waarmee we een waardevolle dimensie toevoegen aan de leerervaring van onze leerlingen. Denk hierbij aan interactieve schilderkunst, waarbij een schilderij reageert op de bewegingen van de kijker en feedback geeft in de vorm van licht, beweging of geluid.

Ter inspiratie verkennen we locaties zoals het Rijksmuseum, waar we oude kunst in een nieuw perspectief plaatsen. Het thema architectuur betreft het herkennen van gebouwen en architectuurstijlen en deze passend maken in de omgeving. Bijvoorbeeld bruggenbouw draait om constructies en natuurkundige aspecten, gebruiken we hiervoor een APP. Deze APP is niet alleen een visueel concept qua layout, maar moet ook aansprekend zijn en de betekenis duidelijk overbrengen.

• Leerlingen bezoeken voor het vak maatschappijwetenschappen het IDFA om een documentaire in een van onze filmhuizen te bekijken over actuele maatschappelijke issues.

25

Voor meer informatie verwijzen we via de QR-code naar de vakkenpagina op de website van het MLA.

Kunst- en cultuuronderwijs op het MLA Hoe?

Amsterdam als leslokaal

Voor een school in het centrum van Amsterdam met zijn rijkdom aan culturele instanties ligt cultuur overal voor het grijpen. Je hoeft niet ver te reizen om een theater, een museum of een concertzaal naar keuze te vinden.

Cultureel Amsterdam is geen statisch gegeven. Er zijn vele wijken en instellingen met opkomende en/of experimentele kunst waar we gebruik van maken. We zijn op de hoogte van het veranderende culturele landschap en zoeken naar een afwisseling tussen de gevestigde instellingen en de kleinere opkomende broedplaatsen; zoals bijvoorbeeld De Sloot, Ruigoord, ICK en de NDSM-werf

De culturele instanties weten ons ook goed te vinden. De jarenlange samenwerking zorgt voor een goede band waardoor er speciale projecten op maat ontwikkeld worden voor het MLA. Vanaf pagina 41 laten we een overzicht zien van de instellingen waarmee we samenwerken.

Workshop Arcam op de kunstdag

28

Projecten

Iedere leerling op het MLA heeft minstens één projectweek per jaar. Tijdens de projectweken kiezen leerlingen voor vakoverstijgende projecten. Vrijwel altijd wordt bij die projecten een beroep gedaan op de creativiteit van leerlingen en wordt er aandacht aan kunst en cultuur besteed. Op het MLA zien we deze projectweken als een groot goed, waarbij we Amsterdam als onze 'werkplaats' beschouwen. De inzet van oud-leerlingen en oud-collega's levert hierbij een meerwaarde. Zonder een uitputtende lijst te produceren, geven we hiervan enkele voorbeelden:

Landkofferproject eerste klassen

Een poëzie-techniek-beeldend project waar de leerlingen een hele week mee bezig zijn. Het eindproduct is een kunstwerkje in de vorm van een houten koffertje, waarin een gedicht met het thema 'een herinnering die in mij leeft' de inhoud bepaalt.

Bèta-kunst project over milieu

waarin leerlingen een stop-motion-film maken met als thema een milieuvraagstuk.

Maak je eigen monument

Project voor de bovenbouw, waarin leerlingen eerst de monumenten van Amsterdam onderzoeken en de historische achtergrond daarvan om vervolgens zelf een monument te ontwerpen voor een zaak die zij van belang achten.

Kunst, wiskunde en architectuur

Voor de bovenbouw; een stadswandeling waarin leerlingen de architectuur van de stad zowel op artistiek als in wiskundig opzicht onderzoeken.

Lesoverstijgende activiteiten

In de onderbouw krijgen alle leerlingen één maal per jaar een kunstdag. Hierin zijn voor alle jaarlagen minstens één activiteit uit de podiumkunsten en één uit de beeldende kunst, architectuur, film en fotografie georganiseerd. Daarbij maken de kunstcoördinatoren een keuze uit het aanbod in Amsterdam en gaan we er altijd van uit dat een deel van zo'n project consumptief mag zijn, maar dat ook altijd een actief aandeel van de leerlingen gevraagd moet worden.

Deze disciplines zijn niet vanzelfsprekend in de schoolvakken vertegenwoordigd.

Los van deze kunstdag worden vanuit de schoolvakken ook excursies georganiseerd en voorstellingen bezocht. Hiervoor is de desbetreffende docent verantwoordelijk.

Vrijwillige deelname aan culturele activiteiten door de school georganiseerd

Elk jaar vindt op vaste momenten een aantal evenementen plaats waaraan leerlingen deel kunnen nemen:

Open Podium

In de week voor de kerstvakantie treden leerlingen voor hun eigen deelschool op met dans, muziek en theater.

De modeshow

Voor leerlingen die het vak textiele werkvormen volgen, tijdens het eindfeest in de Melkweg.

Montipop

Popfestival voor bands van leerlingen van onze school tijdens het eindfeest in de Melkweg. Ook docenten doen mee met Montipop en spelen samen met de leerlingen.

Montevideo

Regelmatig worden er door docenten en leerlingen filmavonden georganiseerd.

Montifest

In samenwerking met de andere MSA-scholen werken leerlingen van de vier scholen een dag samen aan een kunstzinnige activiteit.

Broedplaats

Een dag werken leerlingen met oud-leerlingen samen op een locatie buiten de school aan een opdracht binnen een kunstdiscipline. Op deze wijze komen alle kunstdisciplines aan bod.

Climax

De schoolkrant wordt volledig gemaakt door leerlingen. Zij schrijven de teksten, maken illustraties en geven het geheel vorm.

Eindfeest in de Melkweg

29

Leerlingen aan de knoppen bij open podium

30

Drama

Voor leerlingen met een extra interesse in de podiumkunsten is er een aantal mogelijkheden om aan drama te werken: De school organiseert regelmatig een musical of een grote muziektheatervoorstelling. Hieraan kan iedereen die wil deelnemen. Er wordt gekeken welke leerlingen zich meer op dans, dan wel op muziek of acteren willen toeleggen. Zo'n voorstelling is een aantal malen op school te zien voor een publiek van leerlingen, ouders, docenten en andere genodigden. We kunnen terugkijken op prachtige voorstellingen als West Side Story, Hair, The Rocky Horror Show, Rent, Romeo en Julia, Alice en Dido en Aeneas. Voor beeldmateriaal van deze voorstellingen zie het archief op de site van het MLA. In 2024 wordt gewerkt aan een opvoering van Oliver.

In 2018 is voor het eerst een theatervoorstelling gemaakt in samenwerking met alle MSA-scholen: 'Tussen hen in'.

MLA-filmfestival

Voor leerlingen die zich met film bezighouden is er het MLA-filmfestival, in 2010 ontstaan in samenwerking met filmtheater Rialto: Het MLA-filmfestival: leerlingen kunnen hiervoor films bij de jury van het festival inleveren en de beste films worden vertoond in filmtheater Rialto. Vervolgens kiest deze jury een winnaar in de volgende categorieën: one-minute onderbouw, one-minute bovenbouw, fictie en non-fictie.

Deze winnende films worden vervolgens naar het Nationaal Filmfestival voor Scholieren opgestuurd. We hebben intussen al vele malen een eerste prijs op het NFFS gewonnen: een reis naar het internationale filmfestival voor jongeren 'Camera Zizanio' in Griekenland. Alle films zijn te zien op www.mlarts.nl onder het tabje film.

MLA-filmacademie

Een groep leerlingen, afkomstig van alle MSA-scholen werken samen bij het maken van een filmproductie.

Profielwerkstuk

Een mooie ontwikkeling is op het MLA zichtbaar op het gebied van het 'profielwerkstuk'. Dit eindproduct bij het eindexamen havo en vwo werd in het verleden al eens in de vorm van een film gegoten; de laatste jaren is er een geweldige groei in het aantal kunstwerken als PWS. Zo hebben we dit jaar zo'n 30 films als PWS kunnen zien, hebben we een dansvoorstelling en meerdere albums met zelfgeschreven muziek, modecreaties en podcasts kunnen bewonderen. Dit is een mooi voorbeeld van een goed werkende cultuurprofielschool: leerlingen grijpen naar een kunstvorm die hen ligt om hun verhaal te vertellen.

Zichtbaarheid

In het kader van het beter zichtbaar maken en verder uitdragen van het cultuurprofiel van de school is er een kunstrubriek gekomen in de nieuwsbrieven naar ouders, is er een oudernetwerkvond georganiseerd waar de kunstcoördinatoren een presentatie hebben gegeven over ons cultuurprofiel en zal het cultuurprofiel in de komende tijd beter zichtbaar worden op de website. In de aankomende periode zal er ook een cultuuragenda en cultuurmuur gemaakt worden waar docenten en leerlingen hun kunstinitiatieven kenbaar kunnen maken. Terugkoppelingen van ondernomen kunstactiviteiten worden via de SL.com, het communicatiekanaal vanuit de schoolleiding naar het docententeam, en via het personeelsblad De Kleine Pionier gedeeld.

31

Modeshow in de Melkweg

Kunst- en cultuuronderwijs op het MLA

Wie?

Wie?

Het cultuurprofiel wordt gedragen door de hele school. Waar mogelijk werken we samen met een verscheidenheid aan (culturele) instellingen. In dit hoofdstuk beschrijven we alle partijen die ons cultuurprofiel vormgeven.

Leerlingen

Zijn alle leerlingen van het MLA zo op kunst gericht? Natuurlijk niet; ook op het MLA hebben we grote verschillen in de interesses van onze leerlingen. Toch is er wel een heel grote groep leerlingen op onze school waarvoor kunst een belangrijk deel van hun leven vormt. Werp een blik in de studio's bij muziek, in het tekenlokaal, lang na schooltijd, op een excursie naar een museum of tijdens een voorstelling van de dramagroepen en je ziet leerlingen die leren, niet omdat ze dat moeten, maar omdat zij een passie hebben.

“Hij die met zijn handen werkt, is een arbeider.

Hij die met zijn handen en zijn hoofd werkt is een vakman.

Hij die met zijn handen en zijn hoofd en zijn hart werkt is een kunstenaar.”

— Franciscus van Assisi

Docenten

Bovenstaande vraagt ook speciaal iets van onze docenten. Waar onderwijs sowieso al geen beroep is met beperkte werktijden zien we zeker bij de kunstvakken een ongekende bevlogenheid; er worden steeds weer nieuwe mogelijkheden geboden om passies na te leven, vaardigheden te ontdekken en deze over te dragen op de leerlingen. Ook de docenten van de niet- kunstvakken zijn veelal geïnteresseerd in kunst en cultuur en verweven kunst en cultuur en creatieve eindproducten in hun lessen. Deze initiatieven dragen bij aan het gezamenlijke cultuurprofiel van onze school.

Uitbreiding kunstcoördinatie

In de nieuwe opbouw van onze kunstcoördinatie met drie coördinatoren in plaats van één zien we grote vooruitgang: door ons wekelijks overleg en regelmatige terugkoppeling naar de schoolleiding met een portefeuillehouder voor het cultuurprofiel en een zeer betrokken rector, is de ontwikkeling van ons als cultuurprofiel beter georganiseerd dan voorheen.

Samenwerkende instanties

Het is natuurlijk een geweldige luxe om een school in één van de belangrijkste centra van cultureel Nederland te hebben en we zullen dus veel gebruik maken van de ons omringende culturele instanties. Omgekeerd weten deze instanties ons te vinden als zij nieuwe dingen willen uitproberen of met leerlingen aan het werk willen.

AcOA-school

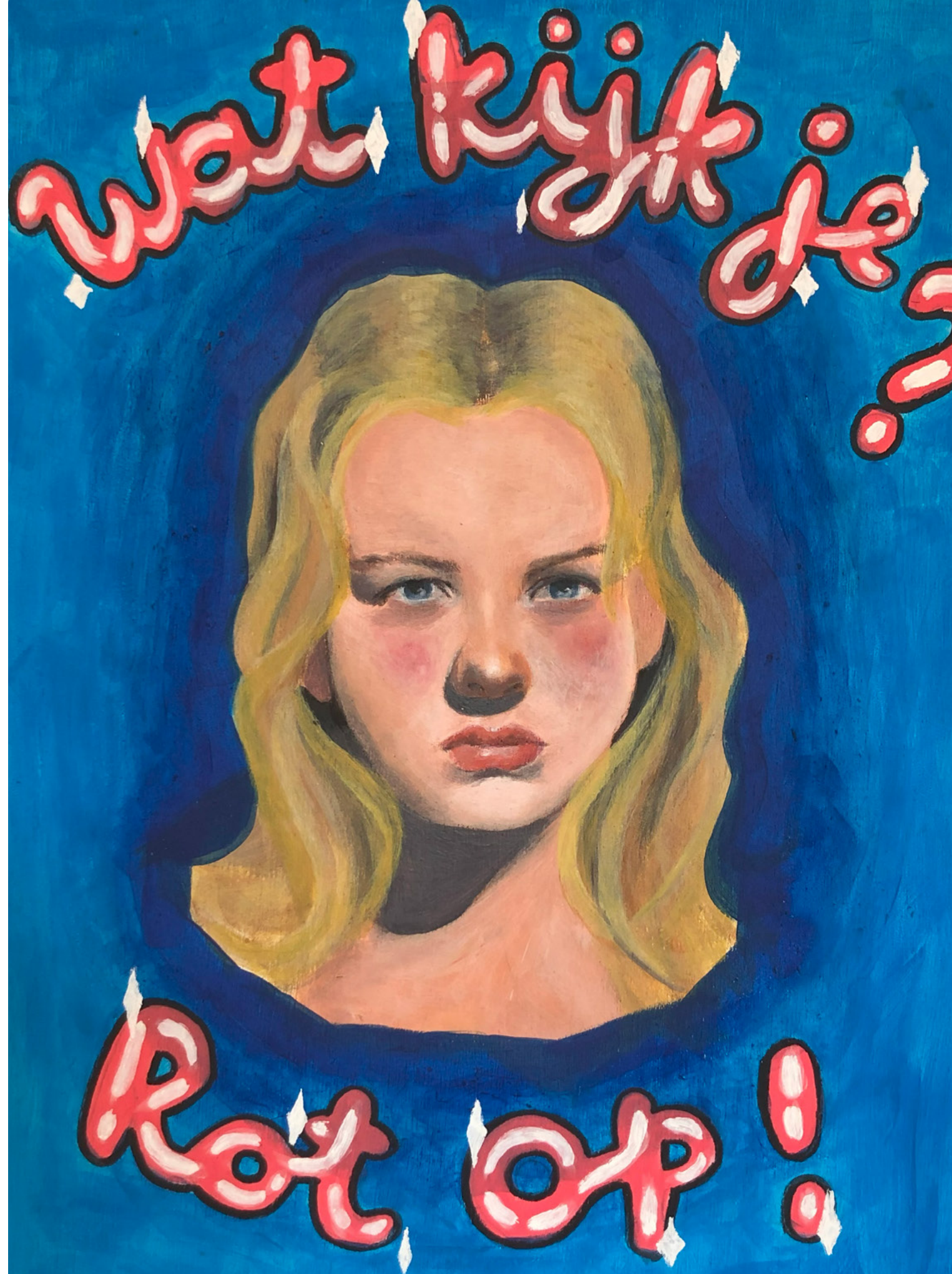
Het MLA is een academische opleidingsschool, dat wil zeggen dat wij een nauw contact onderhouden met meerdere kunstinstellingen (en hogescholen en universiteiten) om stagiairs de mogelijkheid te bieden bij ons stage te lopen. Bij de kunstvakken is het gewoon dat er stagiairs van de Breithneracademie, de Academie voor Theater en Dans of het conservatorium rondlopen. Wij zien deze contacten als zeer zinvol voor beide partijen.

VCPS

Vanaf het moment dat wij ons aangesloten hebben bij de Vereniging Cultuurprofiel scholen is er een goed, inspirerend contact geweest tussen onze school en de andere scholen van de VCPS. Een studiereis naar Toronto was een hoogtepunt, maar ook andere uitwisselingen, conferenties en scholingen hebben onze school veel opgeleverd.

Onderwijs ondersteunend personeel (OOP)

Van onmisbare waarde in ons cultuurprofiel is het onderwijs ondersteunend personeel. Wanneer de school haar deuren 's avonds opent voor de verschillende presentaties, dan wordt de school behuisd door onze pedagogische conciërges die het publiek altijd met een glimlach welkom heten. Er wordt in de weekenden hard gewerkt aan het opbouwen van ons podium, de lichttafels worden geprogrammeerd en de leerlingen worden begeleid in het bedienen van de lichtknoppen. Ook de financiële administratie helpt bij de kaartverkoop van de voorstellingen. Kortom, deze stille krachten mogen in dit cultuurprofielplan niet ongenoemd blijven.

Kunst- en cultuuronderwijs op het MLA Terug & vooruit

Evaluatie van het cultuurprofielplan 2018-2023

Inleiding terugblik

Momenteel is het MLA in transitie. Bij het terugblikken op de invulling en de waarborging van het cultuurprofiel van de afgelopen periode is er een aantal aspecten dat niet ongenoemd kan blijven. In de periode na de laatste visitatie van de Vereniging CultuurProfielScholen (VCPS) is er veel gebeurd. De school heeft onder andere te maken gehad met de welbekende coronapandemie, er zijn twee gebouwen van de school afgebroken waardoor de school op meerdere plekken in de stad tijdelijke huisvesting kreeg met als gevolg dat er veel verhuisd werd en de docententeams op meerdere locaties werkzaam waren. Al deze zaken hebben er mede voor gezorgd dat sommige doelen uit het vorige cultuurprofielplan niet gerealiseerd zijn zoals onder andere het uitrollen van de MLA-academie.

Toelichting

In 2019 is een start gemaakt met het traject dat zal gaan leiden tot een volledige opsplitsing van het MLA in twee losse scholen, ieder met een eigen signatuur. MLA blijft gevestigd op de Pieter de Hoochstraat en er liggen ontwerpplannen voor een nieuw gebouw, zodat uiteindelijk alle afdelingen en jaarlagen weer samen kunnen komen in een combinatie van de oudbouw en nog te realiseren nieuwbouw. MLA#2 zal in de Sluisbuurt gevestigd worden met een geheel nieuw onderwijsconcept en zal niet het predicaat 'cultuurprofielschool'

gaan dragen. Beide scholen zullen 1200 leerlingen huisvesten. Dat betekent dat het MLA (Zuid) een forse krimp zal doormaken van 1800 naar 1200 leerlingen.

Door de sloop van twee van de gebouwen in de Pieter de Hoochstraat hebben we de deelscholen moeten verdelen over vier locaties en door het verschuiven van de behoefte aan ruimte is deze indeling elk jaar sinds 2020 veranderd, met veel verhuizingen als gevolg. Ook nu nog zijn onze lessen verdeeld over vier locaties.

Met grote betrokkenheid van de docenten van de kunstvakken zijn de plannen gemaakt voor de verbouwingen binnen de oudbouw in de Pieter de Hoochstraat. Dit heeft geresulteerd in een 'kunstvleugel' in het centrum van de school waar we enorm trots op zijn: mooie lichte kunstlokalen, vlak bij het muzieklokaal en een multimedialokaal. Ook hebben we drie prachtige muziekstudio's erbij gekregen.

De schaalverkleining zal positieve gevolgen hebben voor ons als cultuurprofielschool. In de toekomst zal er op MLA geen verschil meer zijn in het kunstaanbod voor mavo, havo of vwo in de onderbouw.

Het cultuuraanbod in tijden van corona

Het MLA heeft ook laten zien veerkrachtig en creatief te kunnen zijn in tijden van nood en er zijn creatieve oplossingen gevonden om toch een rijk cultureel aanbod voor de leerlingen te verzorgen. Zo is er in tijden van corona een open podium in filmvorm gerealiseerd dat elke leerling vlak voor kerst vanuit huis heeft kunnen bekijken. Een initiatief dat waarde had voor het saamhorigheidsgevoel binnen de school in een tijd waarin

leerlingen elkaar niet konden ontmoeten. De kandidaten van de open podium kerstfilm werden gecoacht door oud-leerlingen van de school die werkzaam zijn in de kunstensector en de film werd onder het toezicht van professionele filmmakers, ook oud-leerlingen, gemaakt. Een techniekploeg van leerlingen heeft zich bekwaam gemaakt in livestreaming om elke leerling thuis te kunnen bedienen. Deze techniekploeg is van onschatbare waarde geweest tijdens corona omdat zij van de online open dagen, online oudernetwerkavonden en de diploma-uitreiking livestreams hebben gemaakt.

Kunst op zaterdag

Een ander mooi inkijkje in het creatieve hart van het MLA kregen we toen tijdens corona onze reguliere creatieve en culturele activiteiten geen doorgang konden vinden en we toch aan de behoefte aan kunst en cultuur wilden voldoen, hebben we een volledig cursuscentrum op de zaterdag opgetuigd onder de noemer 'Kunst op zaterdag'. En zo zagen we zo'n 100 leerlingen 6 weken elke zaterdag naar school komen om een cursus theater, fotografie, grafisch ontwerpen, graffiti, striptekenen, dans of zang te volgen, veelal gegeven door oud-leerlingen werkzaam in de kunstensector.

Doelstellingen 2024-2028

Om het cultuurprofiel goed te laten floreren op het MLA, te versterken en te verbeteren hebben we een aantal doelstellingen opgesteld. Hierin hebben we ook de aanbevelingen van de vorige visitatie van de VCPS meegenomen.

Nieuwe doelstellingen waaraan we extra aandacht gaan besteden:

Zichtbaarheid

Vergroten van de zichtbaarheid van - en breder draagvlak voor - het cultuurprofiel bij leerlingen, medewerkers (studiedagen) en ouders. Bij alle medewerkers is bekend dat het MLA een cultuurprofiel school is.

Communicatie

Zichtbaarheid en communicatie: via de officiële communicatiekanalen van de school houden wij docenten, leerlingen en ouders op de hoogte van de culturele activiteiten (kunstrubriek nieuwsbrief, oudernetwerkavonden, studiedag, MLARTS). Op de website laten we duidelijk zien dat we een cultuurprofiel school zijn en dat we met trots het predicaat uitdragen. Ook laten we zien welke activiteiten we ondernemen in de vorm van een cultuuragenda en cultuurmuur.

Leerlingenkunstcommissie

We blazen de leerlingenkunstcommissie nieuw leven in om meer betrokkenheid te creëren bij leerlingen in het vormgeven van ons cultuurprofiel.

MLA-Academie

In de komende vier jaar gaan we kijken in welke vorm we de MLA-Academie een plek kunnen geven in de school. De ontwikkeling hiervan ligt voor een deel bij de schoolleiding en werkgroep MLA#1.

Verbreiding

Sinds 2022 biedt het MLA een verbredingsmogelijkheid aan (hoog) begaafde leerlingen. Leerlingen die daarvoor in aanmerking komen mogen een dagdeel van de normale lessen missen in overleg met de mentoren en vakdocent om zich in een al dan niet kunstzinnige richting verder te ontwikkelen. Zo hebben leerlingen deelgenomen aan een talentenprogramma van de Breitneracademie, hebben leerlingen gewerkt aan het schrijven van een boek en heeft een groepje zich beziggehouden met het maken van een maquette voor de nieuwgebouwde mediatheek. In de komende periode zal dit traject verder uitgerold worden.

Creatieve examenvakken

Over ons aanbod aan creatieve examenvakken is al veel gesproken, waarbij gekeken is naar uitbreiding van het aantal kunst-examenvakken (muziek, mode, film) en het veranderen van het aanbod (tekenen oude stijl naar beeldend). We hopen ook op dit vlak in de komende periode van vier jaar knopen door te hakken. Daarbij zal de bovengenoemde krimp een rol spelen, maar ook de visie op onze lessentabel en de landelijke richtlijnen over de kunstvakken.

Samenwerkingen

Er bestaat bij zowel culturele instellingen als VO-scholen grote behoefte om de samenwerkingen verder uit te breiden. Het MLA ziet vooral nieuwe kansen in samenwerking met broedplaatsen en de meer experimentele initiatieven in de stad waar leerlingen minder snel mee in aanraking komen dan de meer gevestigde instellingen. Afgelopen jaren zijn we met leerlingen bijvoorbeeld naar Ruigoord, NDSM en theaterbroedplaats De Sloot geweest.

Gelijk aanbod kunsteducatie

In de komende vier jaar zal het aanbod van kunsteducatie voor mavo en havo/vwo gelijkgetrokken worden: alle leerlingen in onze onderbouw zullen hetzelfde kunstaanbod krijgen.

Tot slot

Dit cultuurprofielplan is natuurlijk een momentopname. Elke vier jaar wordt het cultuurprofielplan opnieuw onder de loep genomen en op actualiteit getest. Kunst- en cultuuronderwijs op het MLA is volop in beweging, dus in vier jaar zal steeds veel veranderd zijn, ook al is de basis (onze visie) stevig verankerd. Daar kunnen we nog een hele poos mee voort.

"Art is the highest form of hope"

— Gerhart Richter

Kunst- en cultuuronderwijs op het MLA Samenwerkende culturele instanties

Musea

Stedelijk Museum Amsterdam

Regelmatig bezoeken onze leerlingen het Stedelijk Museum: derdeklassers volgen tijdens de kunstdagen een workshop, de verdieplingsklas beeldend doet inspiratie op, CKV-leerlingen en leerlingen van tekenen bezoeken het museum.

Rijksmuseum Amsterdam

Tijdens de kunstdagen onderbouw en met de vakken geschiedenis, tekenen, ckv en kunst algemeen bezoeken we regelmatig het Rijksmuseum.

Van Goghmuseum Amsterdam

We hebben nauwe contacten met de educatieve afdeling. Meerdere keren per jaar komen we met leerlingen uit de bovenbouw van mavo, havo en vwo naar het Van Goghmuseum om nieuw educatief materiaal te testen.

Art Zuid

De tweejaarlijkse beeldtentoonstelling in de buurt van onze school bezoeken we met CKV.

FOAM

Het fotografiemuseum biedt een geweldig aanbod aan workshops voor de kunstdagen, daarnaast gaan de multimedialklassen regelmatig naar dit museum.

ARCAM

Architectuurcentrum Amsterdam met een goede educatieve dienst; het MLA volgt al vele jaren projecten als 'Bekijk je wijk' of 'Goed gevormd'.

De Nieuwe Kerk Amsterdam

Met CKV en Tekenen bezoeken we bijzondere tentoonstellingen in de Nieuwe Kerk.

Paleis op de Dam

Het oude stadhuis van Amsterdam bezoeken we wanneer de 17de eeuw op het eindexamenprogramma kunst algemeen staat. De leerlingen klassieke talen onderzoeken in een project de invloeden van de Griekse en Romeinse cultuur op de bouw- en beeldhouwkunst, mythologie en geschiedenis van het oude stadhuis.

Ons' Lieve Heer op Solder

Deze katholieke schuilkerk wordt bezocht met geschiedenis en met het vak kunst algemeen als de 17de eeuw op het examenprogramma staat.

Museum Straat

Tijdens de kunstdagen bezoeken we de grote graffiti werken in museum Straat op de NDSM-Werf.

Podiumkunsten

Internationaal Theater Amsterdam

De samenwerking met ITA is een vast onderdeel van het curriculum drama in de bovenbouw. 'Spelen in het decor van...' in 5 vwo is een hoogtepunt voor de dramaleerlingen en verder is er binnen ieder project, voorstellingsbezoek en/of gastles een acteur van het gezelschap aanwezig.

De Krakeling

In dit jongerentheater worden elk jaar voorstellingen bezocht en workshops gevolgd door onze leerlingen tijdens de kunstdagen.

Bellevue

Leerlingen bezoeken hier voorstellingen voor het vak CKV of drama en kunnen facultatief meedoen met jongerenprojecten. Jaarlijks neemt een aantal leerlingen met affiniteit voor toneelschrijven deel aan het "Junior Schrijvers" traject van Theater Bellevue.

De Toneelmakerij

Leerlingen met het drama (onderbouw/bovenbouw) kunnen auditie doen voor de jongerengroep van de Toneelmakerij. Een schrijver en regisseur van het gezelschap werken met jongeren van zogeheten Toneelmakerijscholen vanuit een concept naar een voorstelling. De voorstelling speelt een week lang in het eigen theater van de Toneelmakerij aan de Lauriergracht.

Poldertheater

De afgelopen twee jaar bezochten we met onze 4de en 5de klassen de voorstelling Arturo, in 2024 zullen we met 4 havo CKV de voorstelling Hardt bezoeken in theater CC Amstel. De voorstellingen worden voorafgegaan door een workshop.

Concertgebouw Amsterdam

Voor het vak CKV kunnen de leerlingen facultatief naar een concert van het Nederlands Studenten Orkest of het VU-orkest.

Opera & Ballet

Wanneer er bijzondere uitvoeringen zijn die aansluiten bij ons onderwijsprogramma bezoeken we hier een voorstelling. In 2023 bezochten we met een aantal klassen de hedendaagse opera Animal Farm, waarin drie van onze leerlingen meezongen.

De Melkweg

Hier vinden onze schoolfeesten plaats. Tijdens het eindfeest staan leerlingen en docenten samen op het podium tijdens Montipop en tonen leerlingen en docenten creaties van onze leerlingen tijdens de modeshow.

Film

Eye

Tijdens onze kunstdagen worden workshops in het Eye Filmmuseum gevolgd. Daarnaast is het museum een mooie partner voor de filmdocent bij het ontwikkelen van filmeducatie.

Rialto

Sinds 2009 heeft het MLA een eigen filmfestival in Filmhuis Rialto. Daarbij vinden in deze sympathieke, kleine bioscoop presentaties van de multimediasklas plaats.

Experimenteel

Ruigoord

Met CKV hebben we deelgenomen aan het project 'Windstarter' over klimaatproblematiek, waarin we discussieerden en kunst maakten in het groene kunstenaarsdorp Ruigoord in het Westelijk Havengebied.

ICK

Met CKV en Kunst Algemeen werken we samen met dit platform van hedendaagse dans. We bezoeken voorstellingen in combinatie met een voorbereidende workshop.

De Sloot

Theaterbroedplaats en creatieve werkomgeving waar je struikelt over de jonge theatermakers, nabij Station Sloterdijk.

NDSM-Werf

In combinatie met een bezoek aan het museum Straat bekijken de leerlingen tijdens de kunstdag de graffiti- en straatkunstwerken op de NDSM-Werf

De talen

School der Poëzie

Het MLA werkt in verschillende projecten samen met de School der Poëzie. In de bovenbouw worden door de School der Poëzie workshops gegeven bij het vak Nederlands. De gedichten dingen mee met de Amsterdamse Poëzieprijs.

Openbare Bibliotheek Amsterdam

Wij bezoeken de OBA regelmatig, bijvoorbeeld bij onze Poëzie-revue.

Goethe Instituut

Het MLA is een partnerschool van het Goethe Instituut. De sectie Duits organiseert culturele projecten in samenwerking met dit instituut.

MOCCA

Deze instantie stelt zich ten doel om tussenpersoon te zijn tussen instanties en scholen. Wij maken hier regelmatig gebruik van en gebruiken MOCCA ook voor het contact met andere VO-scholen.

Kunstvervolgopleidingen

Breitneracademie

Meerdere van onze leerlingen participeren in het project Studio Breitner. In dit project werken de leerlingen na schooltijd in de ateliers van de Breitneracademie met verschillende materialen en technieken aan verschillende opdrachten. Dit project wordt afgesloten met een tentoonstelling.

De derde jaarsstudenten van de opleidingen tot kunstdocenten ontwikkelen en geven interdisciplinaire workshops aan onze ckv-leerlingen op de Breitneracademie, het Conservatorium en de Academie voor theater en dans.

We hebben getracht alle rechthebbenden van de in deze brochure gebruikte foto's te achterhalen en toestemming te vragen voor gebruik. Mocht iemand desondanks menen dat zijn rechten niet zijn gehonoreerd, dan verzoeken we hem/haar contact met ons op te nemen.

Voor meer informatie verwijzen we naar de vakkenpagina op de website van het MLA. Scan deze QR-code of ga naar hetmla.nl.

**montessori
lyceum
amsterdam**